

Wijkcommissies Tuinwijk en Noordgeest,
p/a Hoefijzer 31,
4613 AN Bergen op Zoom.
Wijkcommissie Noordgeest,
e-mail: wijkcommissienoordgeest@ziggo.nl
Wijkcommissie Tuinwijk,
e-mail: wijkcomtwboz@gmail.com.

Bergen op Zoom, 21 april 2022

Aan de Omgevingsdienst Midden-West Brabant,
Spoorlaan 181,
5038 CB Tilburg.

Per e-mail gestuurd aan inproces@omwb.nl

Onderwerp: zienswijze Ontwerpbeschikking uitgebreid Wabo voor OLO 6367839-
Sabic Innovative Plastic BV, **kenmerk 2021-041730**.

Geachte Heer / Mevrouw,

Hierbij nemen wij namens de wijkcommissies Tuinwijk en Noordgeest de vrijheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbeschikking uitgebreid Wabo OLO 6367839 voor het bouwen en in gebruik nemen van een biomassacentrale aan de Plasticlaan 1, 4612 PX te Bergen op Zoom. Uw kenmerk is 2021-0411730. Deze ontwerpbeschikking is door u op 11 maart jl. in procedure gebracht.

Beschouwing over duurzaamheid, het geformuleerde waarom van deze biomassacentrale

Allereerst wil willen wij onze aandacht richten op de passage onder punt 3.6 over duurzaamheid. Hierbij wordt door u gemeld, dat “de inzet van biomassa een belangrijke rol speelt bij de verduurzaming”. U vervolgt: “Zeker op korte termijn kan biomassa dienen als een transitiebrandstof. Biomassa wordt op basis van internationale afspraken gezien als een bron van hernieuwbare energie. Immers, de bron van energie kan weer aangroeien”.

Van met name de voorlaatste zin gaat de suggestie uit, dat deze “internationale afspraken” een eeuwigdurende geldigheid hebben en niet onderworpen zijn aan deels nieuwe en vaak al langer bestaande wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke discussies.

Een belangrijk punt is namelijk, dat de zogenaamde CO²-neutraliteit in het gunstigste geval pas na vele jaren tot decennia gerealiseerd kan worden. Als het gaat om klimaatmitigatie hebben we deze benodigde tijd echter niet meer. Dit is ook de reden, dat mevrouw M. Minnesma, directeur van de Stichting Urgenda van haar aanvankelijke geloof is afgevallen en nu tegenstandster is van biomassacentrales als oplossing voor de snel toenemende opwarming van de aarde.

Nu wordt betoogd, dat resthout eerder zou aangroeien. Als deze claim al hard gemaakt kan worden, dan moet hierbij aangetekend worden, dat er te weinig resthout is om aan de vraag te blijven voldoen. Het is illusoir, dat de herkomst van de houtpellets met honderd procent zekerheid vastgesteld en gegarandeerd kan worden. Als het gaat om een allengs schaarser wordend product is een systeem van certificering nooit volledig waterdicht.

Tot slot moet de CO² die vrijkomt bij het vervoer van het resthout ook nog betrokken worden bij het narekenen van de hoeveelheid CO² die nodig is voor het vrijmaken van energie uit resthout.

Bij de verbranding van hout wordt per eenheid vrijgekomen energie in vergelijking met kolen en gas relatief meer CO² geëmitteerd.

Zienswijze ontwerpbeschikking uitgebreid Wabo voor OLO 6367839-
Sabic Innovative Plastic BV, kenmerk 2021-041730

Wordt het resthout betrokken uit het buitenland, dan bouwt dat land een CO²-schuld op, terwijl Nederland geen CO² hoeft bij te schrijven na de verbranding van biomassa. Dit is een bizarre boekhoudkundige rekenmethodiek.

Op de kortere termijn leidt de inzet van biomassacentrales alleen maar tot meer uitstoot van CO² en stikstofoxyde. Een biomassacentrale is bovendien nog vervuilender dan een kolencentrale. De vervuilende uitstoot naar lucht en water zal nooit volledig uitgefilterd kunnen worden. De effectiviteitspercentages van de toegepaste technieken zijn immers niet honderd procent. Per saldo heb je dus op de wat kortere termijn wel de nadelen (meer vervuilende uitstoot) en (nog) niet het voordeel van CO² neutraliteit. Er is geen grond om aan te nemen, dat biomassa een goede transitiebrandstof is om klimaatverandering op de wat kortere termijn tegen te gaan. In feite kom je van de regen in de drup.

Uit een oogpunt van voorlichting is deze passage over duurzaamheid gebrekkig en eenzijdig. In de context van artikel 6.22 algemene wet bestuursrecht is er over het waarom van deze biomassacentrale sprake van een motiveringsgebrek.

Uitstoot van schadelijke stoffen en bijdrage biomassacentrales aan de fijnstofdeken boven Nederland

Boven Nederland hangt een fijnstofdeken, waaraan ook de industrie een bijdrage levert. Fijnstof veroorzaakt en verergert luchtweg- en longaandoeningen, inclusief longkanker. Fijnstof veroorzaakt en verergert ook aandoeningen aan hart en bloedvaten. Met name de kleinste fractie fijnstof dringt via de longblaasjes door in de bloedcirculatie om van daaruit schade aan hart en bloedvaten te veroorzaken.

Concentraties van fijnstof, stikstofdioxide en ozon in de lucht veroorzaken vijftienduizend tot vijftienduizend voortijdige sterfgevallen per jaar in Nederland. Naast deze voortijdige sterfte is er sprake van een forse ziektelast. Longartsen schatten in, dat inwoners van Nederland zo'n dertien maanden eerder sterven door fijnstof. Het zijn met name kwetsbare bewoners zoals kinderen en bewoners met luchtwegaandoeningen die te vrezzen hebben van een hoge fijnstofconcentratie in de lucht.

In 2021 heeft de WHO de grenswaardes voor fijnstof fors naar beneden bijgesteld, waardoor de achtergrondwaardes van deze fijnstofconcentraties (verschillende fracties) in de regio waarin de biomassacentrale van Sabc gebouwd moet gaan worden nog steeds boven deze grenswaardes uitstijgen. De grenswaardes van de WHO zijn onder meer gebaseerd op epidemiologisch onderzoek. Er is inmiddels vrijwel niemand meer die nog twijfelt aan de ziekmakende effecten van fijnstof.

Weliswaar is het de bedoeling het merendeel van de fijnstof door een combinatie van technieken (BBT's) af te vangen of uit te filteren, maar dit neemt allerm minst weg, dat er toch weer een hoeveelheid fijnstof de lucht ingaat. Dit betekent dat deze hoeveelheid bijdraagt aan een hoeveelheid die volgens de WHO-normen al te hoog en dus ziekmakend is. Daar komt bij, dat juist bij de verbranding van pellets veel ultrafijnstof vrijkomt. Dit is de voor de gezondheid meest schadelijke component.

Tijdens een recent gehouden openbare vergadering van de wijk Noordgeest werd opgemerkt door een bewoner, dat de optelsom van kleine hoeveelheden schadelijke stoffen toch tot een serieus te nemen probleem kan leiden.

Niet alleen milieuregelgeving in de wet zou in dit bijzondere geval een rol behoren te spelen, maar ook de werkingssfeer van artikel 22 van de grondwet. In dit artikel staat letterlijk: "De overheid moet de volksgezondheid in Nederland bevorderen." En even verder: "De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid."

Door het bouwen van deze biomassacentrale bij Sabc wordt hoe dan ook een extra fijnstofbron toegevoegd aan het hele arsenaal van bronnen, terwijl de concentratie fijnstof zich al op ziekmakend niveau bevindt. Dit is strijdig met letter en geest van genoemd artikel in de grondwet.

Het klopt, dat Brabant het schone lucht akkoord heeft ondertekend, maar dit geldt niet voor de gemeente Bergen op Zoom. Hoewel gemeentes ook beleidsmatig actief kunnen worden op het gebied van fijnstof hebben wij hierover op de website van de gemeente Bergen op Zoom niets kunnen vinden en lijkt Bergen op Zoom niet voorop te lopen bij het ontwikkelen van actieplannen om de fijnstof te verminderen. Bewoners kunnen de gemeente in elk geval niet aanspreken op de intenties vastgelegd in het schone lucht akkoord.

Samenvattend:

De beoogde biomassacentrale, die jaarlijks 175000 ton hout zal verstoken zal ondanks de toegepaste technieken langdurig fijnstof gaan uitstoten. Dit gebeurt in een situatie, waarin de achtergrondconcentraties fijnstof zich al duurzaam op ziekmakend niveau bevinden. Deze ontwerpbeslissing staat op gespannen voet met artikel 22 van de grondwet.

Dioxinen en furanen

Onder punt 7.4.7 is een passage gewijd aan dioxinen en furanen. Het gaat hier om kankerverwekkende, bio persistente stoffen. Er wordt slechts éénmalig gecontroleerd of deze stoffen vrijkomen uit de beoogde biomassacentrale. De vraag is echter of een éénmalige bepaling zondermeer geëxtrapoleerd kan worden naar de toekomst. De effectiviteit van de voorgenomen aanpak om uitstoot van deze stoffen in de toekomst uit te sluiten zou beter onderbouwd moeten worden. Mocht deze onderbouwing niet of onvoldoende mogelijk zijn, dan zou in een maatwerkvoorschrift opgenomen moeten worden, dat er ook in de toekomst periodiek controles uitgevoerd zullen worden naar het voorkomen van deze stoffen bij metingen aan de schoorsteen en in het afgevoerde water van de ketel.

Geurverspreiding door de beoogde biomassacentrale

In de ontwerpbeslissing wordt geen aandacht geschonken aan geurhinder. Het is een feit, dat biomassacentrales door fouten in het stookproces (vochtbijmenging bij de houtpellets) via de schoorsteen wel degelijk geurhinder kunnen veroorzaken. Tijdens een digitaal verzorgde presentatie over de biomassacentrale meldde een vertegenwoordiger van het bedrijf Sabc dat tijdens het lossen van de houtpellets uit schepen ook geurhinder kan voorkomen.

Artikel 2.7 a van het Activiteitenbesluit geldt als vangnet voor activiteiten zonder geurvoorschriften, zoals bij deze beoogde biomassacentrale. Het is wel degelijk mogelijk om in de vergunning maatwerkvoorschriften op te nemen om geurhinder te voorkomen, dan wel te beperken. Dezerzijds wordt gepleit voor het alsnog opnemen van maatwerkvoorschriften voor de preventie van geurhinder in de vergunning. Als deze voorschriften niet worden opgenomen in een maatwerkvoorschrift, zou dit nader gemotiveerd moeten worden.

Beschouwing over de niet aangehaakte natuurvergunning

Uit de passage onder punt 1.6 van de ontwerpbeslissing over de Wet Natuurbescherming blijkt dat de natuurvergunning voor het voorgenomen project is verleend, maar de beschikking (nog) niet is afgegeven. Er wordt niet vermeld waarom de beschikking (nog) niet is afgegeven, terwijl dit toch belangrijke informatie is.

MOB (Mobilization for the environment) heeft mede namens een aantal Brabantse milieu- en natuurorganisaties bezwaar gemaakt tegen de ontwerpvergunning Wet natuurbescherming voor de

nieuwe houtgestookte biomassacentrale van chemieconcern SABIC te Bergen op Zoom. Chemieconcern SABIC te Bergen op Zoom heeft in de natuurvergunning maar liefst een latente ruimte toebedeeld gekregen van ruim 800 ton NOx, die het zelf op kan vullen of verkopen. MOB stelt dat net zoals bij de afgifte van de natuurvergunning voor de bijstook van biomassa in de RWE Amercentrale ook bij deze vergunning ten onrechte is berekend, dat er geen extra toename is van stikstofdepositie. In werkelijkheid is er volgens de indiener van deze zienswijze wel degelijk sprake van een toename van de stikstofdepositie.

Afgaande op de jurisprudentie over dit onderwerp (uitspraak Amercentrale) is de kans heel groot dat de natuurvergunning voor de beoogde biomassacentrale bij de onafhankelijke rechter geen stand kan houden.

Mocht de natuurvergunning bij de onafhankelijke rechter geen stand houden dan zal er een nieuwe aanvraag natuurvergunning nodig zijn en geldt de ontwerpbesikking Wabo uitgebreid OLO 6367839- Sabic Innovative Plastic BV, kenmerk 2021-041730 als eerste aanvraag. In dat geval is er alsnog een aanhakingsplicht en zou er een nieuwe ontwerpbesikking Wabo uitgebreid in procedure gebracht dienen te worden.

Minimaal zou beargumenteerd moeten worden waarom deze ontwerpbesikking Wabo uitgebreid - gegeven bovenstaande bezwarende omstandigheden - toch in procedure is gebracht.

Graag bereid tot nadere toelichting, tekenen wij met de meeste hoogachting,

P. Kwaadgras,
secretaris wijkcommissie Noordgeest.

mevr. T. van Dam,
voorzitter wijkcommissie Noordgeest